

EFEKTI PREDMETA GRAĐANSKO VASPITANJE: GLAVNI NALAZI

U celini, nalazi ove opsežne studije opisuju trenutno stanje, kako školski, tako i društveni kontekst u kom se odvija nastava Građanskog vaspitanja sada.

Ovo je osvetljeno kroz perspektive svih relevantnih aktera: učenika i učenica koji pohađaju nastavu, nastavnika i nastavnica koji predaju GV, direktora i direktorki škola, opšte populacije (posredno i roditelja), osim predstavnika resornog Ministarstva.

Pored toga, nalazi ukazuju i na određene trendove u promeni znanja i stavova kod učenika/ca, a na osnovu poređenja sa nalazima prethodne evaluativne studije.

Stavovi: U proseku, stavovi prema postojanju predmeta GV mogu da se označe pozitivnim, i to visoko pozitivne stavove imaju učenici i nastavnici, zatim direktori, a potom se u opštoj populaciji uočava umerenije pozitivan stav.

Vrednosti: Sličan obrazac se tiče i vrednosti koje se promovišu kroz sadržaj GV, kao što su demokratija, građanska participacija, nenasilno rešavanje konflikata itd. – većina vrednosti, smatraju ispitanici, je važna. Ipak, upadljivo je, i važno naglasiti, da učenici i učenice nisu zainteresovani za politička zbivanja, ne veruju državnim institucijama, i posledično iskazuju evroskepticizam.

Znanje: Učenici i učenice o sadržajima koji se predaju u okviru predmeta GV ne znaju mnogo, odnosno ne znaju dovoljno. Na više od pola pitanja u testu znanja, u proseku više od polovine učenika i učenica koji pohađaju nastavu GV nisu odgovorili tačno. Ipak, stepen znanja kod srednjoškolaca je veći nego pre deset godina.

Problemi: Izazovi, problemi i ograničenja u vezi sa izvođenjem nastave GV koje navode sve kategorije ispitanika konvergiraju ka jednom, a to je izostatanak sistemske i sistematske podrške ovom predmetu. Učenici veoma vole ovaj predmet, sadržaj predmeta i atmosferu na nastavi ocenjuju kao izrazito pozitivne, ali deluje kao da izostaje transfer naučenih vrednosti i znanja u druge kontekste, za šta medijatori mogu da budu upravo nepoverenje u institucije i lokalnu vlast, te navedeni izostanak podrške predmetu, koji ističu i nastavnici i direktori.

Sistem ne prepoznaje predmet Građansko vaspitanje kao fundamentalno bitan, te nesklad između poruke o nebitnosti predmeta i načelne, neutemeljene u praksi poruke o bitnosti sadržaja predmeta otežava nastavnicima i nastavnicama održavanje i unapređenje nastave, a učenicima i učenicama sticanje i primenu znanja.